

ЦВЕТЕ

11

У. Б.







P 177

178

У В Е К Е

СОЧИНЕНІЯ И ПРЕВОДИ

за

ПОУЧЕНІЕ, УВЕСЕЛЕНІЕ И ЗАБАВУ



L. Kehlmann sc.



P177

Дитв. 114991

# Ц В Е Ћ Е

СОЧИНЕНІЯ И ПРЕВОДИ

з а

ПОУЧЕНІЕ, УВЕСЕЛЕНІЕ И ЗАБАВУ.

---

ДРУГА СВЕЗКА

---



Die Blumen.

---

У БУДИНОМ ГРАДУ

у двох Кралѣв. Університ. Пештанског.

1 8 2 9.





МИЛАНУ и ДУШАНУ

МЛАДОЛѢТНИМ СИНОВИМА

ГОСПОДАРА

ІОСИФА МИЛОВУКА

ТРГОВЦА ПЕШТАНСКОГ,

ВЕЛИКОГ КНЪИЖЕСТВА РЕВНИТЕЛЯ

посвећує дѣлаце

ОВО.

издашеть

))( \*



---

## 1. РИХАРД МАКВИЛ

(Заклученіе)

**К**онстанца била е изгублѣна и оплака на кѣи кралѣва. Но несреѣни нѣи супруг ніе од свега шога нишпа знао. Тугом, коя га е немилице морила, и іош ланци опереѣен, мислио е, да е на веки од свое любиме супруге, расшавлѣн. Ни една зрака надежде неможе у нѣгову шамницу уникнути. Меѣу шим буде една лаѣа оправлѣна, коя е онай час у Ирландію одпловила, да Констанцу нѣном увреѣеном оцу доведе. Неда се ни мислиши онай спра, кои ју е спопао, кад іој е заповесн донешена била, да се онай час опреми и у Сицилію на лаѣи поѣе; ни она жалоснѣ спарчева, кад е видіо, да е, у едан ма  
СВОГ

свог сина кћери и свог унучета лишен. Предавши се сасвим својој судбини, уђе Коспанца са своим младенцем у лађу, која е споспѣшним вешром срећно плевећи у Палермо доведе. Сва се задркће, кад своме оцу присупи; разяре-ни поглед оца нѣног гошова е благу нашу спрадашелницу скрушио. Она се баци пред њим на колена и шаковим тоном говориши спане, кои е целу нѣну любов изражавао. Ја сам сама, о оче мой, крива, мене саму нека смртносно ударци вашег гнѣва згоде. А ја сам гошова све равнодушно прешпрпиши, пошпедине само ово безлобно дешенце и нѣговог невиног родишеля. Ако любов вашу родишельску кћери вашој неодречеше; ако е желише оправдану пред вама видини, шо ће ше са-слушати, да вам случай онај приповедем, коиме е од ваши родишельски очію расшавіо. Краль у ком е већ опе-ческа любов над пламенишим гнѣвом малу победу одржала, муком замукне. Она подкреплѣна овим позоріем продужи свою беседу: „У онај дан, кад ме несрећа са своим ударом непошпеди, праћена од єдне само девой-  
чице

чице епидем оном краю башпе пала-  
ше наше проодашисе, кои на море гра-  
нични. Гомила оружани люди искрсне  
нечаяно из шумице пред нас, и одведе  
нас. Забадава сам пред овим нелюдма  
нужила и сузе ронила. Забадава сам у  
помоћ звала, ер се ни едан избавишель  
неяви, кои би ме из нокшию ови нелю-  
ди ошргао. Доцнје мало чуем, да е  
све било масло Херцога од В.\*\*\* Сад  
ме заедно са мојом служкињом на ла-  
ђу едну, која е недалеко од нас споя-  
ла, и за пловленѣ гошова била, одне-  
су. Ево клечећи код ваши ногу, слад-  
ки оче, заклинѣмсе, да сам сад яко  
на Херцога и на сва нѣгова любви у-  
веренія мрзиши почела ако и нје пре ср-  
це мое ласкама нѣговима сасвим зашво-  
рено било. Тек што смо неколико да-  
на по мору пловили, нападну нас неки  
морски ајдуци. Бинка е по дуго пра-  
яла, и крви буде досша проливено.  
Херцог се боріо са очајніем, а найпо-  
сле е плануо са самом смрћу свое пре-  
спупленіе. Сви кои смо на лађи били,  
будемо зароблѣни и у Алгир на продаю  
однешени. Незнани младић, ког е не-  
бо за мое спасеніе определило, скине

е мене и е мое служавке ланце роб-  
 сшва, и незадоволян с шим, што нам  
 е нашу слободу поврашио, молио ме е,  
 да му мое име, мое опечештво одкрием,  
 да ме, као што е чесшо говорю, моим  
 за мном шужним родителъима одведе.  
 Ал я прећушим, ер никако ни сам се  
 могла склонити, да се у опечештво  
 поврашим, ер сам се бояла, да ће сва  
 кривица на мене пасши, а и спрашила  
 сам се ваше яросши. Кад е избави-  
 шель мой видю, да сам я заключила,  
 целу судбину мою с нъим делиши, уз-  
 ме ме са собом у свое опечештво, Тамо  
 ми почне на ново знаке любви свое у-  
 казиваши, и наипосле поднесе ми руку  
 свою. Ја сам држала, да ћу се небла-  
 годарна показати, ако руку нѣгову  
 одбіем, кою е меня са свим непознашой  
 из свег свог срца поднео. Ја е примим  
 и свешни союз нашег супружештва буде  
 заключен. Ја сам вас, Сире, увредила  
 и ова свеза, кою е любовь скопчала мо-  
 жда ме лишава свію дешиньски права;  
 ал као што сам се видила осшавлѣна  
 од свію, расшавлѣна од вас, мой оче,  
 боеѣсе ваше немилосши, а немаюѣи ни  
 пруну надежде, шако удалѣна, вас кад  
 год

год у живошу моим очима видиши; побеђена чувством благодарности, и ако смем рећи, любви, немого нѣговим молећим и любким погледма, и нѣговой горећој любви прошивуспаша. Ако сам кашпигу заслужила, шо љу е равнодушно сносиши; но великодушни добротвору мой, само ово дешенце, кое га оцем своим зове, нек неспигну слѣдства пресупа мога. При овим речма спресе се краль. На место они мрзки роду се у нѣму краснѣя чувствва. Смирено посипавленіе у ком е Констанца код нѣгови ногу лежала, да суд из уста свог родителѣя чуе, нѣне сузе, и плач нѣног сина разбуде у нѣму срце родителско. Ти си ме јако увредила, почне іој говориши, што си у супружествво спупила, кое швом рођеном доспоинствву несприличи. Но тебе слабост и обспояшелства, у којма си била, у овом швом нерасудном посшупку правдаю. Я сам швой ошаш, и я ши све прашшам. Загрліе ошеческом нѣжношћу, шопле сузе кое су му нуз образе рониле, јако су сведочиле, како му сладко пада радост на срце што е после дугог распанка сладки плод свеше

бови своим очима видіо и своим опеческими руками загрію. Сви околоспоећи билису овим позоріем пронуши, свію су прса благодареніем и радощју кипіла.

Краль заповеди да се Маквил пред нѣга доведе. Овога, кои е у непреспаном спрау, због свое неизвесне судбине біо, новом заповешју кралѣвом спопадну спрашне бриге. Тавница е нѣгово румено лице бледим учинила; он се сав дркѣаюћи приближи свом, као што е мислію, строгом суди. У пом пренуђу уочи Конспанцу. Крв у нѣму пресшане шећи. Опіен прекомерним восхићенѣм залепи се на свою предрагу супругу, загрлѣни занеме неко време. Он заборави на свою судбину и место, на ком е біо: окупа и нју и свое деше у своим поплим сузама; осим ови любки предмеша сви су други изпред нѣгови очію у овај пар изчезнули били. Напоследку повраши се мало из ове сладке несвесшице и бади се на колена пред краля: „Сире, почне говориши, я сад очекуем суд из усша ваши. Ясам мою жену и мое деше видію, и моим прсима пригрлію. Све су мое желѣ испунѣне.



пунѣне. Моя би едиша желя іош била,  
 да мой ошац — — —. Орабри сесине  
 мой, рекне, краль, и не бойсе нишпа.  
 Познаша є мени швоя невиност, и я  
 се дивим швом великодушю. Небо є  
 шебе шело за шо наградиши, ниши љу  
 се я божіим уредбама прошивиши. Жи-  
 више среѣно децо моя, и уживайше на-  
 граду ваши благородни срца. На ове  
 милоспиве речи оца и краля, почнесе  
 среѣни пар овай на ново грлиши. С ме-  
 спа буде лаѣа у Ирландію оправлѣна  
 да сребровласног спарину у средину свое  
 деце довезе. Никаква непогода неузмуши  
 више нѣов чесни живош. Дуго време  
 после живіо є од неба благословен у пу-  
 ной мери задовольсшва овай среѣни пар.  
 Маквил држао є себе за найсреѣниег чо-  
 века на беломе свешу, шпо є могао у  
 богашиюй мери добродѣшель свою из-  
 вршиваши, добродѣшель, коя га є на  
 велики среѣе спешен попела, и нѣ до-  
 спойним учинила.



## 2. ПОРТРЕ.

У години 1780 пушовао сам кроз С. \* \* \* Прекрасни овај предѣл землѣ заиспа заслужуе од любитеља красне природе чешће пооћен бивати. Проћем кроз веселе поляне, увесељавајући се живим изгледима, кои се у дражесном удолю Т. \* \* \* куд год корачиш, у бесконачной разнообразности зачућеном оку пушника предшавляю. Нисам ни мукаеш био, како ми е дан пролетіо, и ноћ ме покріе с црни крили свои у неком мени сасвим непознашом предѣлу. — Идем по спазици, на кою сам случайно наишао, без даби знао, куд ме води. Едва сам едан фршалъ сапа по нъой пушовао, приспем у неко село, кое е дрвима и ливадама накинѣно на подножію брежулька лежало. Уморен погледим на све спреане, не би л' какву госполоубиву спрею упазіо; у очим баш у сред села едну нову лепу кућицу. Овде наумим за конак замолиши, у лепо намешшеной соби, наћем едну просшу лепушку женицу; на криновим образима нѣним цвѣшала е младоси и здравлѣ, и ведро осмеяванѣ красило

сило е нѣна ружична усѣа. Млад неки човек од двадесет и чешери до пеш година седіо е покрай нѣ, и люляо е на своим коленима дешенце, на кое се ошеческом радошћу осмеявао.

Ја им приповедим мой догађай, муж и жена били су гошови да ме за преконоћ приме. За неколико минуша буде по обичаю за мене вечера красно згошовљѣна. Понуду ме да седнем, и да се превашим као што ми срце ишше. После штога поведесе измеђ мене и младог домаћина, кои е на сва моя пишаня с искреношћу и просподушіем одговарао, разговор.

У шом разговору прегледим я свусобу, и на велико мое чудо уочим поршре неког посшарог човека, ког су прси са орденом С. Стефана украшени били.

„Нисам се надао, рекнем я, да ћу ово поршре овде видиши.“

„А баш управо и неби шребало, да овде виси.“

„А кога предсшавля.“

„Неког чесног офицера, Господина Милобрашића, кои е овде свой замак имао. Ах! шо е біо добри Господин.

дин. — То е све, што е од нѣга оспало. На велику жалост овај е добротинац колико несрећни люди преминуо.“

„А како, пріяне, поршре Господина Милобрашића у ваше руке дође“

„То ћу вам любезни Господине међушим док ви вечераше, приповедиши.“

„Ја сам шек дванајсет година имао, кад се мой ошак из живоша у шамни гроб преселио. Он е био сирома дрводеља, ком е врло шешко било мене од руку свои раниши. Неколико дана по смрти оца мога, одем ја у замак Господинов; заплачем се пред њим, а замолим милосшињу. Он се смилуе на мене, и да ме неком майшпору, гди сам ја занаш мог оца учиши започео. Ја сам полазио сваке неделѣ мог милосшивог Господина, он ме е свагда любезно примао, ниш ме е икад од себе с празним рукама ошпушпао. — „Милане“ говорио би ми често, владай се добро, шрудисе, а јаћу се за швое усвршеншпованіе посшараши.

Ја сам слѣдовао совену Господина Милобрашића, и шрудіо сам се из пешини жила, да занаш мой добро испе-

печем. Спупим у 16. годину, мой ме Господин даде к себи зваши списне ми у руку пуну кесу новаца и рекне: „Милане я сам с шобом задоволяч. Свака душа фали швое владанѣ. Тежи далѣ по шой спазицы; она ше наибольой и найизвеспниой води цѣли. Ево ши нешто новаца, па прођи кроз целу землю С. \*\* Па после и спране землѣ, ако мислиш, да се у занашу швome усoвршенспвуеш. Буди ми здрав, и у швоим пословима носпоян и враши се чеспан младих у свое опечешво, ако ши будућа швоя срећа на срцу лежи; ер само чесносн може човека срећним учиниши.

Ја узмем иовце, кое ми е мой добри Господин поклоню, скупим све што ми е шребало у мою шорбу, и шек што сушра дан свишиши почне, а я шорбу на леђа па пун предасе. Чешри године дана ишао сам из вароши у варош, учио сам мой занаш, што сам више могао. Буде ми 20 година, и я зажелим из свег срца опечешво мое видиши. Спремим се и пођем у мое опечешво. Приспем срећно и ако и нисам богатиа у иѣга дошао, нег' што сам из иѣга изишао, бар сам занаш мой добро изучио;

чіо, да сам могао од руку мои пошпешно живиши.

Господин Милобрашић даде ми посла и препоручи ме у компилуку. Тако сам я живіо од дана на дан уредно и с моим спанѣм са свим задовољно. Још ни сам біо знао, шпа е шо несрећа, но ја! шуга и невоља ніе ни мене обишла, а без нѣ, као шпоно реч, нема живоша. Ал опеш се нешужим, шшо Бог учини, добро е учинѣно, и невоља моя више ми е аснила, нег шшо ми е наудила, — Залюбим се у Милицу. А шо е моя жена, милоспиви Господине, кою ево видипе. Она е била приличне лепоше као . . . као и сад, а осим шпога имала е и новца. Нѣн е ошац добро имуѣан земљодѣлац, кои свою собспвену куѣу, свое нѣве, ливаде и винограде има, и шо све у најболѣм спаню. А я — я нисам и мало нишпа, осим шшо сам оно мало занаша знао, заслуживао сам сваки дан 15 грошиѣа, и живіо сам у одной малой подрумной собици, кою сам под кирию узимао. Ніе ми ни падало на памеш, да сам сирома; ер Милица била е мени шако добра као да сам пляде имао.

Че-

Често смо се нас двоје виђали, и едно друго срдечно обимали.

Један дан увреба ме спари Обрад, ошац Миличин, кад сам кћер нѣгову у ружична усна полюбио. Увапи ме за яку.

„Шша ши имаш посла овде повикне из гласа.

„Любим Милицу.“

„Шша несрећнице, па смеш.

„Зашто не, кад ми Милица допушша.“

„И ши мислиш, да ћу я допуспиши, да едан бедник, као шпо си ши, са моіом кћери любов проводи?“

„А зашпо не? Ја само с њом любов проводим, ер я сам е рад за мою жену имаши.“

„Ти нбу за жену имаши? Акураш, ню смо за шебе и оспавили, глед' ши нишкова, оће богашу девојку да узме, а нѣму моляц іош лане џеп прогризао.“

Ја му шедо одговорили, ал он, другчіе човек благо од свеша, некшеде ме слушаши; замане бапином на мене, я ши се изнајпре мало на спрану само уклоним, ал кад сам видіо, да се он нешали, побрже с шог меспа опрашим.

До-

Дођем у мою собицу, почнем оз-  
 бильски промишляваши, шна се мало  
 пре самном зби, и видим, да нисам пра-  
 во имао у Милицу се залюбиши, ал  
 шпо є било, било. Сад нишпа ми се  
 друго ніє по глави моіой врзло, већ лю-  
 бов; она ми є већ била залудила главу;  
 пренебрегнем мое послове, мое ме му-  
 шперіє оспаве, и я се нађем у найве-  
 ћой моіой невелѣи.

Већ сам се борю с крайним очая-  
 нієм, у еданпуш падне ми на памеш,  
 да мою несређу Господину Милобраши-  
 ћу поверим. Он є добар помислим  
 у себи, он ми добро жели већ ми є  
 шoliko добра учиню, можда ће се и  
 сад на мене сміловаши. — Дођем у за-  
 мак, за молим да могу с мнлоспивим  
 Господином говориши, ал чуем, да є  
 здраво болешан. Пун жалосши врашим  
 се наспраг шопле шилюћи на небо моли-  
 пве за живопш покровишеля шoлики по-  
 моћи шребуюћи. Сушра дан пре зоре  
 ошрчим ошеш у двор да видим, како є  
 мом милоспивом Господину, ал чуем  
 од служишеля на мою найвећу жалосш,  
 дасе оне ноћи у вечност преселю. — У о-  
 вой прекомерной жалосши пођем ку-  
 ћи



ћи заклињајући душу милоспивног мог Господина бар да заспупница код Бога за мене сиремака буде.

После 14. дана чуем, да е нѣгова наслѣдница у двор дошла, и да ћесе сво покућсшво нѣгово јавно под добошом продавати. Из любопишсшва опидем на леципацію и ја с многим други-ма. Видим гди све спвари мога доброчинца у шуће руке прелазе, и сузе су ми из очію капале, а синовица е нѣгова ладнокрвно ово позоріе гледала. А он іой е много и за свог живоша чинію, и после смрши оспави іой сваггодишњи приод од 1000 фор. Продасе све из куће. — Ах! да сам ја шако благог сприца имао, ја бы све до найманѣ чіодице из едног шек за нѣга во-споминанія задржао.

Будем по саша шу, и наумим већ одлазиши, ал чуем гди се виче: „Талир за ово порпре.“ О небо! ша шо е порпре сприца нѣног, нѣног доброчинца! Срцесе у мени парало; плакао сам као даше, сирема сам, помислим у себи, едан е шалир цело иманѣ мое; ал ово порпре, порпре мужа, кои ми е покровишель біо — — — не — неће

заиста у шуђе руке доћи. Дам шалир, и оно буде мени усшупљно.

Радоснан узмем га и немого се задржаши, да ова усша неполюбим, која су се често благодашно на ме осмеивала; ове руке нецеливам, кое су ми често у несрећи помоћи пружале. Носим га, да мою собицу с њиме украсим. У ношењу примешим, да е пошешко. Ођу да обесим, ал клин се извали и поршре падне на земљу. Подигнем га са земљѣ полагаано, осшраг е било мало са сшране раздршо и едан завежляй промоли се из плашна на полѣ. Извадим га, развіем, и помислише, како сам се зачудіо, кад сам 250. дукаша предамном лежаши видіо. Прогледим све поршре іош болѣ и примешим, да е осшраг с плашном улеплѣно; одлепим и нађем опеш неку суму новаца у завежляйма као и пре.

О небо! из гласа повикнем и спашнем око мога блага играши, како ја сад на еданпуш срећан посшадо! Ја љу Милицу за жену добиши. Ала сам ја срећан. Господин Милобрашић непреснае ни после смрши добра чиниши.

Ка-

Како е поршре ово лепо погођено! Он  
 е. . . . .

Ал ме сад мучила мисао могул' сви новци биши мои? Испина, да су ми поршре продали; но били га они мени за едан шалир дали, да су знали, да оно 500. дукаша у себи храни? Не — не ови новци нису мои, я морам наслѣдници Милобрашића предаши. Сироша Милице! ах! я шебе небу моћи за жену мою добиши.

Док сам овако у жалосним мислима блудіо, видим, гди една мала лепо замощана цедульица предамном на земљи лежи. Подигнем, опворим е и спанем ово чишаши: „Ја познаем мою наслѣдницу, она ће поршре свога доброшвора продаши, и мене би самог, да може, продала. Буде л' шако неблагодарна и продаде овај образ, шо нека су новци, кои се у нѣму налазе, онога, кои га купи. Да оће у добре руке доћи!!“

Милобрашић.

Како ову цедуљу прочишам, обра-  
брим се. „Дакле я могу све с чиспом  
совешћу задржати, е — я ћу добиши  
Милицу!“ Тек што је супра дан зора  
заруменила, и я сам већ био код Обра-  
да, оца Миличиног.

„Шта ћеш ти овде? запиша ме  
бесно с намргођеним погледом.“

„Ја би рад с вама говориши.“

„Шта имаш ти самном говориши.“

„Но — но — непоносише се ви на  
баши тако с вашим малим добарцем!“

„Шта мое добарце мало? Јадан  
човече, а ти немаш ни паре у свом  
џепу.“

„Зар сте ви гледали у мой џеп.“

„Ја нисам, ер ти сам одавно већ  
у нѣга негледати.“

„Па зашто ћу вам опет ваше до-  
барце прекупиши, ако ми га уснешеш  
продаши, я ћу вам колико за нѣга пла-  
тиши, колик и други.“

„Да како, речма?“

„Дукашима, оче Обраде, дукаши-  
ма.“

„Но држи реч, а яћу ти га малом  
ценом даши.“

„Колико ишпешеш дакле?“

„Ми-

„Маленкост, четири илјаде форини.“

„Добро, дайте руку.“

„Ајде, оћеш доћи самном Ношарошу, рекне на шо ошак Обрад, и науми самном шалу провесити.“

„Оћу дакако, ајдеше само. Одемо селском Ношарошу.“ Господине, говорио е Обрад ево сам довео едног младог милосшивог господичића, кои оће мое добро да ми прекупи и гошове новце одма да положи. Будите шако добри, и начините нам конкракш.

Ношарошу ние шребало двапуш рећи, он нам наскоро после шога јасно конкракш прочиша, и Обрад се подпише. — И јасе на велико Обрадово и Ношарошево чудо поднишем.

„Милане с подписанѣм ние задоста учинѣно, рекне Ношарош, ви мораше и плашати.“

„Ту е чвор, рекне Обрад, и почне се гроошом смејати, да се сва ушроба у нѣму узмути.“

„Мало е и скупо, одговорим ја.“

„То се мора плашати! Мора до крайцаре плашати!“

„Че-

„Чешири иляде форинши, велика є сума. Дайше ми неколико дана времена.“

„Нема нишп' на кредип', гошове новце на полѣ.“

„Но добро, нек буде, ал под шим уговором, да Господин Ношарош направи мали коншракш, коим се Обрад обвезує, да ће ми и свою кћерцу Милицу за жену даши, како я гореназначену суму новаца положим.“

„Добро, одговори спарац смешеѣи се, я приспаем на шо драговольно.“

Ја сад извадим из џепа мог чешири иляде форинши све у лепим свешлим жуѣаѣима и с неким поносом мешнем и на ашпал. Они обое избече очи! И Обрад и Ношарош споялису као окаменѣни, незнаюѣи ил су будни, ил саяню. Приповедим им я, шпа ми се догодило, покажем џедуљу Господина Милобрашиѣа која ми є добиено иманѣ обезбеѣавала.

„Господару Милане, рекне Ношарош и скине капу с главе, я се из свег срца и душе среѣи вашој радуем. Ја споим вама свагда на служби, и надам се, да — — — — —“

„Го-

КРАТКО НАШЕ ВРЕМЕ ЖИВОТА  
ТРЕБА НА ДОБРО, НА ЧЕСТ и ВЪЧНУ  
СЛАВУ УПОТРЕБИТИ.

Један Египетски Султан зло живљаше и своје поданне удручаваше и мучаше. Неки пощени, и за добродѣтель своју за свеца почипаеми Дервиш, предспављајући реченом Султану крашкосп живоша; мољаше га, совѣшоваше и увѣщаваше да преспане од зла и неправде, и да не привлачи на душу своју са неколико минуша живоша вѣчно срамотно име и савише муку. Султан, у самој младоспи својој, као звер силовип не може никако да разуме що шай Дервиш оће, напоминјући му шoliko крашкосп живоша; кад он мисли, найманѣ юще педесет година живипши и царспвовашпи. Кад Дервиш већ сазна, да є ова надежда дугога живоша начална причина, коя Султана заслепљава и не да му у чувспво доћи; наѣга едном на

дивану међу први поглавари и официри царства и рече му: Иощ едну спвар що ши речем, молим ше да учиниш, пак ши за шим више неђу досађиваши. Валла! (ако се само може) ођу щогод речеш, само да ме се већ прођеш! Тада Дервиш заповеди да се донесе едан велики чабар пун чисте воде, над коим он нешто очипа, пак рекне Сулшану да замочи сву главу у шу воду, и да е шу за шолико држи, за колико може свое диханіе уздржати. **Ща главу?** одговори рад и весео Сулшан; брехусе сав, како ме видиш загнириши; само памши! да ми у напредак не долазиш на очи с швоим наравоученіем: говорећи ми да е мой живош крашак; ако си рад да не ограишеш! Главу само рече Дервиш, пак држи е у води колико дуже можеш. Онда ши он с главом у чабар; посшой неколико, па кад е из воде извади, гледаюћи са ужасом на Дервиша, айме ніедна вђро свече! **Що учини од мене!** Колико ли ме намучи да од Бога нађеш! **Ща ши е учиніо?** запишаю официри. **Како ща ми е учиніо!** Ево равно двадесет година како шрим неизказане мукe! Пак почне



изказивати своя спраданія на ови начин: Како умочи главу у ону проклетшу воду, нађем се на брегу, Нила рѣке; дигне се ребелія на ме и испераю ме из царства: ше ши я бѣжи оснавлѣн од свію свои, преко некакви справовиши пусши планина и песковиши поля; дођем у шуђу землю, гди за неумреши од глади наймим се, и служію сам седам година. Умре ми господар, а я се, у зли час по ме! оженим с нѣговом удовицом, злом женом и проклетом да іой под небом у злу нема пара! Седморо деце с нѣом сам изродію, и све за луду; бре шукла ме є ша жена! бре мучила ме є! Изказати вам не могу ща сам шу поднео и прешрпію! А кад прираспу деца зла као им и маши; найпосле сложесе с машером, пак каменѣм бацаюћи се на ме, операюме од куће: пада ши я, куд ћу? щоћу? ше опеш преко испи поля и планина врашим єе напратг. Кад дођем на брег Нила дочекаше ме ви и признаше ме опеш за свог Султана. После полики спраданія и мука що сам искусію, задаем вам вѣру! неће ше болѣга од мене човека у цѣлом Египту наћи. Чуде се они,

и кажу му да ница шоба не било; ниши е могло биши за шолико крашко време, од кад е он главу у воду умо-чио. Не могло биши? Крашко време? Вами е до шале! Бре мене ви пишай-ше, кои сам све шо, що вам кажем, преко главе премешнуо! Тада и Дервиш каже му да шо све що е он сира-дао шо е за шолико било за колико е он главу у чабру држао; да сад из шога позна крашкоси живоша, кои му се е досад дугачак предшавляо и чи-нио; и да се у напредак опамеша и у разуми. Било како било; рече Сулпан, я шоба покора, и сиясеша и муке, и срамоше за живоша незаборави! Од сад помажише ми само с вашим добрим со-вѣшом, пак ће ше ме шопрв познаши. Господине мили Боже да зле женице! Избави шаке и мог злошвора! Лако се вами смеяши, ер ви још незнаше шое зла жена! Замочдерше само главу у ови чабар пак ће ше видиши.

Ова се повеша види да е измишлѣ-на; и при првом погледу, већма се за шалу и смей сасшавлѣна чини; али кад здраво иѣзино значенѣ и морал разсуди-мо, ница не може испинише биши.

Защо, ща е наш живош и наши спо година кад прођу? Ница! Ово сви знамо, и нико о шом не сумня. Ниєли дакле памешниє и болѣ разумно и добродѣшелно на нашу времену и вѣчну ползу, славу и благополучіє, ово неколико година провесши, него на времено и вѣчно безчестіє, срамошу и злополучіє?

## ГЛЕДАЙ ШТА КО ИШТЕ И ШТА ЋЕШ КОМЕ ДАТИ.

**А**лександрѹ Македонскому дође едан од нѣгови дворяна и заприси од нѣга два шаленша да удоми кѣер свою. Цар заповѣди да му се даду пеш шаленша. Вели дворянини шое много за мою кѣер. Узми пак ѣуши, речему цар, Александру би срамоша била мало даши. Ово су многи фалили и до неба дизали. Али сад сви памешни люди наоде, да є у шом Александер са свим лудо посупао. Цар мора биши најправдолюбиви

ви од своју други, а свешта правда изискуе, да се дае що коме надлежи, слѣдовашелно праведан владѣшель дужан е добро смашраши що од кога узима и що кому дае, да све с правдом бива. Александер е сву Азию разграбио и шоліке народе одерао, и другима без разлога и лудо давао, како дошло наопако, шако и прошло! Филип нѣгов ошац у овом щогу казаши памешниє е посшупіо. Едан ришор парасиш илиши похлѣбник, или іош лепше лижисан, при шрапези учиниму велику похвалу, и зашо заище на поклон едну злашну чашу. Филип нама запо вѣди да се ша испа чаша даде Еврипиду шрафедіошворцу, кои сеѣшаше с миром мучећи. Како шо? Вели ришор, я е ищем а ши е другом даеш кои е неище. Правда, одговори Филип; он е неище ал е доспойни од шебе, има ша.

Персиском Сулшану дође едан лужав Дервиш, кои се чиняше луд, знаюћи да Турци луде као свеце почишую, и запиша га вѣруе ли он у Алкоран. Јо! јо! какво е шо пишанѣ? рече му Сулшан, есил чипав? Како я

не-

неби у нѣга вѣровао, кад сам фала Богу Турчин? А споили у Алкорану написано, опеш запиша Дервиш, да су сзи Турци браћа? Бака! како неби спало кад спои? одговори Сулшан. А пишели у Алкорану, придода Делидервиш да браћа щогод имаду право међу собом разделе. Та пише, прођиме се аман! Ко вели да непише? Е добро! приложи други, а ши айде пак подели самном све щогод имаш. Онда Сулшан за избавиши се пружи му едну пјаспру. Те шако ши право делиш? рече му онай, од щоликог блага мени брашу швоме само едну пјаспру? Бре узми, пак још на пискац опшвеша памешни Сулшан, ер знаш шпа га нае е кардаша ако сви навале и почну свой део искаши, неће ши боим се, ни щолико допасши! Узме чинилуда пјаспру пак опраши.

КО СЕ ГОД НАОДИ У СЛЕПОТИ  
УМА ИЛИ У БЛАТУ НЕВАЛЯЛСТВА  
ТАЙ МРЗИ НА СВАКОГА, КОИ МУ  
ШТО ГОВОРИ О ПРОСВЕЩЕНЮ  
РАЗУМА, О ЧИСТОТИ И  
ЧЕСТНОСТИ НАРАВИ.

**П**ринц Фенелон Камбрейски Архиепископ, у свои прекрасни разговори, саспавио е едан међу Одисеом Ишакиским царем и Грилом нѣговим офицером. Цирце чародѣица прешвори јадога Грила у крмка. Одисей мудроспию Минервиною вооружан дође и он к реченой чародѣици; ова покуси се да и нѣга преобрази у ярца, но неможе зашто гди е здрави разум и права мудросп, оваковим преображенјем шуније мѣша: испргне мачину и рече јој: Грила ми брже на среду, ер ћу шесву на парчеша! Каже му ова, ша е сад Грил, моли га да упиша свою јарост обещавајући му се, да ће дове-  
сши

спи Грила у прво соспоянiе, само ако он узоће, ибо без нѣгова соизволенiя по се неможе учиниши. Како не би хошео од свинчеша човеком биши? Одду к нѣму у свиняц. Ужасне се Одисей видећи га у шаком чину; и рече му, Гриле, ядан! Гриле! Какав си шо?

Г. Какав сам да сам болѣ ми е него шеби.

О. Та небудали кукавче, я сам дошао да ше возврашим у први образ само реци да оѣш, пак ћеш на ма биши човеком.

Г. Иди ши своим пушем: мени е млого болѣ овако; да ши знаш како е мени сад добро, и ши би желiо биши као я.

О. Каква ши е шо памеш Гриле! Волиш свинчешом биши, и у шом смрадном и гадном блашу се валяши, него словесним човеком, и у свом опечешиву с людма, и у своiой фамилиа живиши?

Г. Ћуши ши! Моя е памеш сад боля него швоя: ер я волим онде живиши и онако, како е мени болѣ. Видиш ли ши ово блашо шо шеби смрди, и на

на кое се ши гадиш, ово мени мириши као миро и ружица, и щогод из нѣга едем, слаће миє! него найизбраніє ваше пише и ущиццы! Пак се я гоим, и све шо-дебли бивам; ниши сам шоліким болесшима подложан, као пре що сам біо; ниши имам прежни мисли, попеченія и коекакви главоболя, що ви люди за велике и славне спшвари почиуєше и држише. Вѣруй ши мени Одисею! Ако оѣеш да знаш ща є живош и слаш овога свеша, буди свинче, као я щосам, пак ѣеш онда знаши! Ограише Одисей с овим, кои неѣе ни зацо друго да зна, него само за оно шшо чувсшва нѣгова осеѣаю. Найпосле у-пошреби сву силу красноречія, и почнему изображавши преимущесшва чловѣчесшва и разума; благородшво словесности, сладосш и красошу добродѣтели; божесшвено сродшво безсмершне душе; и познаншво всевисочайши божія свойсшва, мудросши, благосши и промисла. И с овим у шакога умилѣніє доведе да зажели и соизволи човеком посшаша.

Обрадовиѣ.



## ПОСТОЯНСТВО.

Демосшен, млади Апинянин, био би врло изредан орашор, али е од саме природе покварен био. Ёр прво преко мере е муцао, и писмо р. ніе могао никако изговорити. Друго имао е непријатан глас, и слабу белу цигерицу. Други још шоме и шо додаю, да е пређе и шай зао имао обичай при свакој шрећој речи, едно раме подизати. А шо су све била ружна својшва за онога, кои е јавно на шоржице изаћи и пред целим свешом говорити кшео.

И заиспа е Демосшен, кад е први пуш пред народом слово говорио, шакко ружно свою швар свршио, да е од свию измеян био. Други би се чрез шо на веки заплашио, ал Демосшен упркосе природи заклучи при свему шом добрим орашором биши и — — заиспа е био.

Ал чуйше, како поче себе у шом изображаваша. Кадкад е одлазио на брег морски, гди су се ужасни шаласи с великим шумом о брег разбияли, и шу е из свег гласа говорио слово, да би се привикао ларму народног собранија надвикаши. Кадкад е са шљунцима у усти уз брдо шрчао и слово говорио принуђавајући с шим себе, сваки слог разумишелно изговараши.

Говорисе још, да е себи подземну собицу начинио, да се у нъой у говореню упражњава, а да неби му на памеш пало, пређе одашле изаћи, докле доволно упражненія не би имао, даде себе баш до главе са свим ошишаша, и шако позадуго време ніе се могао даши видиши, ако е кшео, да изсмеян nebude.

Сад е у шой земунци по цео саш пред огледалом спояо за обикнуши се своме шелу при говореню слова прилично положение даши, и с рукама пришпойна движения правиши.

Он е своје раме голо под вр' над ньиме висећег мача врло близу подмећао, да би се колико би год пуши раме по свом обичаю подигао, рано.

Чрез

Чрез непреспано овим начином упражнение до шога е напоследку доше-рао, да е он найславнии измеђ свию орашора био, кои су негда живили, и да се после колико сполѣшия и дан да-нашњи слова вѣгова као образац кра-соречия смашраю.

У Б . .

П.

## КОРИСТ ПРАВОГ ПРИЯТЕЛЬСТВА.

**М**ислим да се користи правою приятельства обилно разуме, кад се на ум узме спанѣ оног човека, кои е шако несрећан, да нїедног приятеля нема. Оваки е шуђин усред свое домовине, нема никога, кои би га у нужди помогао, у незнаню поучїо, у сумњи свеповао, у жалосни развеселїо. И кад му срећа у чему год пошегне, нїе с њом сасвим задоволян; ер види, да се нїедна  
ДУ-

душа нѣговой срећи нерадує: или ако га несрећа пошера, с шим му тежа пада, ер он сам мора цео нѣзин шереш носити. Како є жалосно и пуно очаянїя спанѣ шаког човека.

Трипуш є пак срећни онай, кои има верног прїяшеля. Овай дели с нѣим заедно веселѣ и брише му сузе, кое су му нѣгова жалосна обшояшелства приузроковала, он га шешу у шуги и оживлює у сумњи; он издржава поверењем и иманѣм своим чезнућу срећу свог сиромашког прїяшеля. У свима делима совеш є доброг прїяшеля од велике асне; он нама искаже погрешке нашег владаня и рѣави наши пожеланїя; мудро нас учи, да се поболшамо и шако пришиче у свему слабости нашей.

Немогу се све оне користи избројати, кое ми од верног прїяшеля примамо: као што су росне каплѣ, кое широко полѣ подкреплюю и разлаћую, балсам венућег цвешаня, и свака наша па онай цвешак, на кои є пала; шако су любка и сладка подкрепленїя доброг прїяшеля, кои нам несрећу, прошивне случае и горкоће живоша нашег услаћават. Ал да више о користи, кое нам

вер-

верно пріяшельство пуном руком пружа, неговорим — колика у нѣму самоме леже богатство! каква веселя извиру из нѣговог богатог извора! Едно биће, кое не я, самном се здружило, самном едно мисли и чувствует; самном у радости веселисе, у жалости и шуги шугует, и кад е мени пешко, и оно самном шри! — Моје мисли пробіяю сердце нѣгово, и нѣгова доброта изливает у моје. Моје су брѣге нѣгове, и моје су желѣ, желѣ нѣговога срца. Он благодарит самном Богу на мојој срећи, и диже руке к небу за одвратиши од мене зло, кое ми прѣши.

Ако е мой пріяшель велики у роду муж; ако е заслуге чинио цару и опшечеству, нѣгово е име свѣто код свію нѣгови земляка — о каква е шо радости за мене. Ја насшоим, да се с њим поредиши могу, я се шрудим са свом снагом мојом за опшне благо, опшшравам ум мой, умложавам знаня моя, упражнявам се у добродѣтельима, да будем досшоји мога милог пріяшеля. — Тако дакле — любиши и люблѣни биши еште едно измеђ највећи човечество блаженство.

Не-

Нема веће сласти од оне, која се у соединенію два срца, у слогѣ желя и еднакости чувствованія, у согласію душа измеђ два права пріяшеля налази. Шша е лепше од овог заимног поверенія, с коим едан другоме найшайніе срца свога мисли сообшшава! како е пресмућспвена срдечност и верност, која ваку ньюву реч у праву истину обраћа.

Ал шша я говорим! — све е шо слабо, ниши се може право благо, кое пріяшельство причинява, постигнути. Никакве речи немогу божественно чувствованіе ово, кое люде обожава, изрећи; ніедан живописац ніе кадар ову анђелску подобу доспа живо и присшойно изписаши — под сваком боіом губи свою вредност, и оно, што има у себи, божествености. Морао е сам любяши, кои е желіо овај велики небадар описаши. У оно само блажено окашренуће, кад у пригрлію нашег пріяшеля лежимо, гдино живост осећаня уста зашвори, и онда само живост изблиспаюћи очію говори, и наше мисли себе на езици сусрепаю; само у овоме небесном спаю, гди забуняса са усни душа у душу се излива, и два бића у сла-

сласпи шопесе — едан час, кад мислимо, да смо у раю небесног блаженства — у оно само ока шренуће шебе о божествени створу у свой красоти и величини швоіой видиши можемо.

Да е цео круг земни една царевина, и да се човек без пріяшеля нѣном свешлом круном дичи — о како е он сирома — неимаюћи никога, коме би рећи могао: ево я сам са свим господар над целим земним кругом, буди ши лосподар над моим срцем, и учаспник целе власнишельске силе мое. На часш вама све круне земальске; я силазим са оног прешола, на коме сам седим, и шпрепим као заблућен пушник на шпреной гори, с кое са шпраом у пропаши гледим; начасш вама они дворови, у којима се ніедна душа самном нерадуе; я водем ону польску колебицу, у којой имам верног друга и пріяшеля, с којим добро и зло делим.

---

## СОЗАКЛЕТІЄ КАТИЛИНОВО. \*)

**К**апилина скаредну намеру предузме, опечештво свое унишхожиши. С почешка раскошіє, а после коекакве са свію спрана нагомилане домаћне оскудице, а и згодна прилика, ер е баш у шай пар римско воинство по границама свеша пушовало, бунила е у нѣму злу горечену намеру. Сенаш цео с Конзулима погубиши, град са свію спрана запалиши, касу поробиши, а напоследку и целу републику из основа срушиши, и све што ни сам Ханибал, чиними се ніе желіо, с каквим шеде учиниши друговима! Сам од благородне фамиліє, но што е нишша, ал: Куріи, Порціи, Силле, Цешеги, Авпроніи, Вергунціи и Лонгини, каква су шо племе-

\*) Обширно описаніє овог созаклетія, коє од Салустія, историка римског имамо, изићи ће скоріим временом на србски преведено.



мена, какве дике и славе сената. А и сам Леншул, па шта више баш у оно доба Претор, био е учасник ужасног овог предпріяшја. Да би се созаклепници бољма међу собом у незаконію свом уверили, пили су из неког сосуда човечию крв. Да зла дѣла, да ніе још горе оно било, због ког су пили!! И пропало би у оно доба најкрасніе царство, да се созаклепніе под Цицероном и Антоніом, кои су у то доба Конзули града Рима били, недогоди, од кои први е целу намеру созаклепника своим шрудом Римском Собору одкрио; а други мишцом своіом унишпожіо. Ужасно предпріяшје злочинаца одкрие Фулвія. \*) Онда Цидерон сенат скупи и присуспвуюћег кривца у очи карапи спане, кои е јавно сад прешіо, да ће пожар свой разореніем унишпожиши. После управо оде к преправљѣном од Манлія у Ешруріи војнспву, да на град скоріе нападне. Леншул, као што су књиге Сибилинске

---

\*) Фулвія била е благородна но одвећ развращна госпа, која е чрез К. Курія едног од созаклепника све планове њіове докучивала, и редом Цицерону јављала.

ске прорицале \*) за цело е држао, да е фамилији нѣговой царство опредељено, и он у одређени од Капилине дан по целом граду войнике, букшинѣ и оружје разреди. Незадовољан с числом градски созаклешника и посланике Аллоброга \*\*) , кои су се вальда, у шай пар ипу десили, на оружје побуне, и беснило би се и преко алписки гора распроспранило, да нису сад Волшурција с писмом Прешоровим \*\*\*) увашили.

У собору, кад е била реч, шшаће се са созаклешницима радиши, Цезар

---

\*) Салустіе говори, да е Леншул, мислио да по прорицању књига Сибилински краљвство римско на троицу из фамилије Корнелиеве пада; први е био Цинна, други Силла, а трећи е он, коме е судбином одређено у Риму краљоваши.

\*\*) Аллоброги, Француски народ, живили су in Gallia Narbonensi на реки Рону, езеру Леману, данас Genfer — See.

\*\*\*) Т. е. Леншуловим. Овај е посланицима Аллоброгским наложио, да своје земљаке на оружје побуне, и неком Волшурцију даде на Капалину своеручно писмо. Цицерон чуе да се сви ови још оне исте ноћи на пуш спремају, и да им све довашаши.

зар е мислио, да им се опросни, а Кашон, да се смрђу казне. Послѣднѣг вољу сви су слѣдовали, и издайници буду обешени. Капилина, премда е нека часп созаклешія унишпожена, нишпа манѣ од свое зле намере неодуспане, но непришельским воинспвом на Рим нападне; ал буде заедно са своима од воинспва Аншоніевог побеђен. Како су се храбро борили, конац нас бишке учи, нико ніе од непришеля после бишке оспао. И кое е кои меспо іош у почешку боя уграбіо, оно е испо умирући кравим своим шелом заспро. Капилину су мало подалѣ од свои измеђ непришельски мршви шелеса наши. Да красне смрши, да е тако храбро борећи се заопчешпво погинуо!

## Л Е О Н И Д А С

### ШПАРТАНСКИ ВОИВОДА

Живіо е око 483 го. пре рођења Христова.

**Л**ео니다с, войвода Шпартански, служи нам за образац, што е любов к ошечеснву учиниши кадра. Само е пришошине люди, кои су сви храбри и неуспрашими били, бранио е узки пролаз Термопиле прошив войске Ксеркса, краља Персиског, која се из 300,000 люди сосшояла. Весо ошишао е на мешо бишке, ако и еше зацело знао, да се неће с нѣга никад врашиши; доша му е било, што е знао; да ће за Шпаршу и целу Грецию умреши. Грлећи свою жену говорио е, да жели, да се она за каквог храброг мужа уда, и да му децу рађа, која би нѣног првог супруга достойна била.

Кад

Кад є Ксеркес примешіо, да се он шврдо намешіо, и да є гошов до последнѣ се капи крви браниши, даде му предложиши, да ће га кралѣм од све Греціє учиниши, ако му шо меспо преда. Я водем за мое опечесшво умреши, одговори Леонидас, него неправедним начином круну на глави носиши. Персиски краль мислеѣи са своіом силном войском юнака заплашиши, да казаши му: да оружіє положи. Некдође да однесе, одговори Леонидас. Єдан од нѣговог людспва примени, да є число непріашельске войске неброєно, и да ће сунце од нѣови спрела помрчати. Добро, одговори, барем ћемо се лепо у ладу шуѣи.

Нѣгова дѣла пошврде нѣгове речи. Он очекиваше са свои шпри спошине юнака непріашеля. Буде са своима побіен; ер ніє могуће било шоликой сили одолеши; ал є и непріашеля крваво спала срамна победа ова.

У свой Греци буде воспоминаніє Леонидово и нѣгови шприспа войника прославѣно, и сваке године игре зичесш

чеси ньюву држане. А Шпарпанца  
 мешну им памяшник са овим просшим  
 надписом:

„Пушниче! дођеш ли у Шпаршу  
 яви шамо, да си нас овде лежаша ви  
 дио, као што е закон заповедіо.“



## П Е С М А

о д

МИЛОША ОБИЛИЋА \*)

Лепе ши су румене ружице  
 У біелу двору Лазарову  
 Нико незна коя беше лепша  
 Коя виша коя л' руменія.  
 Ни су оно ружице румене  
 Већ су оно ћерце Лазарове  
 Од Сербіе равне Господара  
 Од старине Вишеза и Бана.  
 Лазар ћерце за господу дае  
 Вукосаву Милош Обилићу,  
 Мару

\*) Образ славног јунака овог, који се и  
 у нашим народним Србским песмама  
 слави, можесе у трговини Г. Јосифа  
 Миловука, добиши.

Мару дає Вуку Бранковићу  
 А Милицу Цару Баязешу.  
 На далеко Елену удає  
 За племића и господичића  
 По имену Чарноевић Турђа  
 Кои бише од Зенше войвода.  
 Мало време посшояло бише  
 Три сесприце майку поодише  
 Непооди Милица царица  
 Јер јој неда Царе Баязеше.  
 Сесприце се лепо поздравише  
 Ал се оне брзо завадише  
 Фалећ свака свога заручника  
 У біелу двору Лазарову  
 Вели люба Чарноевић Турђа  
 По имену Јелена госпоя  
 Ніе майка родила вишеза  
 Шшо є майка Чарноевић Турђа.  
 Говорила люба Бранковића  
 Ніе майка родила племића  
 Ни юнака ни господичића  
 Шшо є майка Вука Бранковића.  
 Смеяла се люба Милошева



По имену млада Вукосава  
 Смеяла се па е беседила  
 Нелудуйше јдне секе мое  
 Нефалше ми Вука Бранковића  
 Кои ніе на гласу делија  
 Ниш ми фал'ше Чарноевић Ђурђа  
 Јунак ніе ниш е од јунака.  
 Већ фалише Милош Обилића  
 Од Пазара новога племића  
 Коиное јунак од јунака  
 Породи га Херцеговка майка.  
 Разсрди се люба Бранковића  
 Вукосаву руком удараше  
 Како е е лако ударила  
 Из носа іой крвца извирала.  
 Скочила е млада Вукосава  
 Оде цвилећ' двору біеломе  
 Милоша е плачућ' дозивала  
 Па е нѣму шіо говорила:  
 Да ши знадеш мили господару  
 Шшо говори люба Бранковића  
 Да ши ниси племић од племића  
 Него р'ђа од Рђаковића

Лош се фали люба Бранковића  
 Да ши несмеш на мейдан изаћи  
 Бранковићу њеном господару  
 Зашто ни си десном руком юнак.  
 То Милошу врло жао беше  
 Па ши скочи на ноге юначке  
 И узяши коня од мейдана  
 Пак дозивлѣ Вука Бранковића:  
 Прияшело Вуче Бранковићу  
 Ако ше е породила майка  
 Изаћи ми на мейдан юначки  
 Да видимо кое болји юнак.  
 Инако се Вуку немогаше  
 Веће седла коня од мейдана  
 Пак изађе на шо полѣ равно.  
 Гди біяше меспо од мейдана.  
 Ту се с бойним коплѣм ударише  
 Ал се бойна копля поломише  
 Од бедрице сабље повадише  
 И сабље се бришке изломише.  
 Ударше се шешким буздованом  
 Буздованом перѣ полешаше  
 Милошу е срећа прискочила

Баџи

Баци с коня Вука Бранковића.  
 Говори му Милош Обилићу  
 Сад се фали Вуче Бранковићу  
 Пофали се верной любви своіой  
 Да ши несмем на мейдан изаћи.  
 Могули ше Вуче погубиши  
 Твою любу у црно завиши  
 Али нећу ер смо пріяшелъи  
 Пођи с Богом нефали се више.  
 Мало време поспојало беше  
 На Лазара Турци ударише  
 Пред њима е Мураш Сулемане  
 Роби пали села и градове.  
 Лазару се ино немогаше  
 Него купи войску на све спреане  
 Зове к себи Вука Бранковића  
 И делию Милош Обилића.  
 Господски е собеш \*) учинію  
 Господу е на собеш сазвао  
 Акада се винца понапише  
 Господи е своіой беседію.  
 Послушайше мои вишезови  
 Ви поизбор Бани и кнезови

---

\*) част??

Супраћемо удариш' на шурке  
 Слушаћемо Милош Обилића.  
 Јер е Милош на гласу делія  
 Боега се Турци и Хрiсшяни  
 Он ће биши пред войском войвода  
 А за њиме Бранковићу Вуче.  
 То е Вуку врло мучно било  
 Јер Милоша гледаш' немогаше  
 Лазара е на двор изводио  
 Па е њѣму поче говориши:  
 А незнашли мили Господару  
 Залуду си войску сакупио  
 Издаће е Милош Обилићу  
 Турке брани о невери ради.  
 Мучи Лазар неговори нишпа  
 А када е за вечером било,  
 Злашном чаптом Лазар напiяпте  
 Сузе рони шио бесећаше:  
 Ни у здравлѣ Цара ни Цесара  
 Већ у мога зеша Обилића  
 Кои ме е издаш' намислио  
 Како юда свога спасишеля.  
 Заклинѣ се Милош Обилићу

Заклинѣ се Богом господаром  
 Да издае неће учиниши  
 О невери нигда помислиши.  
 Па ти скаче на ноге юначке  
 Па улази под шапоре беле,  
 До поноћи сузе проливаше  
 Од поноћи Бога вопіяше.  
 А када е зора забелила  
 И даница лице помолила  
 Он узяши добра коня свога  
 Пак ошиде у войску цареву.  
 Моли Милош цареве деліе  
 Пустите ме цару под шапоре  
 Издаћу му войску Лазарову  
 И Лазара жива увашиши.  
 Обилићу Турци вероваше  
 Па пред цара нѣга доведоше.  
 Клече Милош на земљицу чариу  
 Люби Цару скуша и колена.  
 Свога се е ножа добавіо  
 Мураша е живог распоріо  
 Пак извади саблю од бедрице

Сече Милош Паше и Везаре.  
Ал и нѣму лоша среќа беше  
Јер га Турци на сабљи разнеше.  
Што учини Вуче Бранковићу  
Што учини да од Бога нађеш.



## НАРОДЊА ПЕСМА.

## ЛОВ ЦАРА СТЕФАНА

- Лов ловијо Српски Цар Стефане  
 Лов ловијо лешњи дан до подне  
 Лов ловијо по Идош планини  
 Са своје дванајест Везира  
 5 Пак од лова нишпа не улови  
 Ниши срне ниши кошушице  
 Ниш јелена тога дивљег звера.  
 Кад е било дану око подне  
 Цар с' с везири наспраг поврашију.  
 10 Кад је било измеђ виногради  
 и бришале се велико чедо  
 Ид' одајале коња напореду,  
 Није деше за своју вечеру  
 105 Тићеш мени деше опојати  
 Неће биши цркви на јупрењу  
 Ал говори Тодоре Везире

- Пећу царе данашњег ми дана  
 Пећу царе умрлог ми часа  
 110 Ти ми пуспи кума на вечеру  
 Нек с госпима буде на вечери  
 Нема куда Српски Цар Спешфаве  
 Већ он пуспша Наода Момира  
 Он га пуспша куму на вечеру.  
 115 Невера је Тодоре Везире  
 Кад је било време о вечери  
 Наваљу је вино и ракију  
 Наваљу је на рођена кума  
 У вино је сипао ракију  
 120 У ракију сипо бенђелуке  
 Намању је да му Момир спава  
 Кад се Момир поднапијо вина  
 Он удара главом о аспале.  
 Кад што види Тодоре Везире  
 125 Скочи Тодор канда се помами  
 Он узима деше у наручје  
 Неноси га госпоји Царици  
 Већ га носи сеспри Гроздијанки  
 А сеспра је свака жалосцава.



- 130 На једина браца милосшава  
 Узела га пред се у кријоце  
 Бранила га спруком од босиљка  
 Кад у јушру јушро освануло  
 Освануло свешло воскресење
- 155 Цар одлази у пребелу цркву  
 И одлазе дванајесн Везира.  
 Ал неоде Наоде Момире  
 Веће спава сеспри у кријоцу  
 Кад је било време целивању
- 140 Цар погледа по пребелој цркви  
 Те он спражи Наода Момира  
 Да он шњиме целива Ванђеље  
 Ал шу неби Наоде Момире  
 Веће пређе Тодоре Везире
- 145 Те са царем целива Ванђеље  
 Кад с' јушрење Вожје савршило  
 Цар излази из пребеле цркве  
 Изилазе дванајесн Везира  
 Поседаше око беле цркве
- 150 Око цркве под зелене јеле  
 Пак беседи Српски Цар Стефане  
 Чујешлиме Тодоре Везире

- Ти си деша синоћ опоио  
 Те га нема цркви на јупрењу  
 155 Проговара Тодоре Везире  
 Нисам царе данашњег ми дана  
 Нисам царе умрлог ми часа  
 Момир љуби сеспру Гроздијанку  
 Тад говори Српски Цар Шефане  
 160 Ни ј' испина Тодоре Везире  
 Ни ј' испина што на деша кажеш  
 Повикаше дванајесн Везира  
 Сви дванајесн на душу узеше  
 Сви дванајесн душом поднесоше  
 165 Јесн испина Српски цар Шефане  
 Јесн испина данашњег нам дана  
 Јесн испина умрлог нам часа  
 Момир любн сеспру Гроздијанку—  
 Разсрдисе Српски Цар Шефане  
 170 Од љушине аљину раздера  
 Пак намаче два целаша млада  
 Ајд' целашн пак га обесише  
 Обесише у зеленој башни  
 О дрвешу о сувој дафини

- 175 Ошидоше два џелаша млада  
 Ошидоше Наоду Момиру  
 Момир спава сеспри у кријоцу  
 Њега буде дна џелаша млада  
 Зло легао Наоде Момире
- 180 Зло легао а горешн било!  
 Скочи Момир канда се помами  
 Кад угледа два џелаша млада  
 Он џелаше н грли н љуби  
 Браћо моја два џелаша млада
- 185 Водише ме цару чеснишоме  
 Кад су били код цара чесниша  
 Тад беседи Наоде Момире:  
 Свешли Царе а мој родишељу  
 Шшо сам шеби данас сагрешијо
- 190 Кад ме оћеш млада да обесиш  
 Па га љуби у скуш н у руку  
 Црну земљу гди споји папучом.  
 Одговара Српски Цар Сшефане  
 Ој Наоде моје драго деше
- 195 Мени кажу дванајесн Везира  
 Да ши љубиш сеспру Гроздијанку:  
 Тад говори Наоде Момире

- Нисам Царе имена ми мога  
 Нисам Царе а мој родишељу  
 200 Нисам сеспре нигда нивидијо,  
 До синоћке у зеленој башпи  
 Синоћ прођо крај зелене башпе  
 И шу нађо сеспру Гроздијанку  
 Са дванајесп други девојака  
 205 Ја јој дадо румену ружицу  
 Она мени спрук бела босиљка  
 Туши смо ме Бабо мелдовали  
 А са цвећем као браш и сеспра  
 Теде царе њему да верује  
 210 Повикаше дванајесп Везира ;  
 Чујеш Боже видишли Саборе  
 Цар верује једноме депешу  
 Неверује дванајесп Везирма,  
 Седе браде нама до појаса.  
 215 Нема куда Српски цар Сшефане  
 Већ намаче два целаша млада  
 Ајд' целаша па га обесише  
 Обесише у зеленој башпи  
 О дрвешу о сувој дафини.

- 220 Ошидоше два џелапа млада  
 Одведоше Наода Момира  
 Наод любви два џелапа млада  
 Браћо моя два џелапа млада  
 Водише ме госпоји Царици
- 225 Нек ми проспи и негу и раву  
 То џелапи за Бога незнаду  
 Неводе га госпоји Царици  
 Већ га воде у зелену башпу  
 Обесише Наода Момира
- 230 Обесише у зеленој башпи  
 О дрвешу о сувој дафани  
 То из двора иико невидијо  
 Већ видила сеспра Гроздијанка  
 Проли сузе низ господско лицѧ
- 235 Па одлази госпоји царици:  
 Мајко моја госпоја царице  
 Обуци ме шпогод лепше можеш  
 Данас јесше свешло воскресѧе  
 Ја ћу ићи мајко међ девојке
- 240 То царица једва дочекала  
 Облачи је шпогод лепше може.  
 Украла је од мајке гајшане

- Пак ошпиде у зелену башпу  
 Обесисе до браца рођена  
 245 О дафину а о другу грану —  
 Туд пролази велико и мало  
 Пак се чуду начудити' немогу  
 Већ одлазе Госпоји царици  
 Зло си села госпојо царице  
 250 Зло си села а горе ши било  
 Обо је ши деце обешено  
 Кад шо зачу госпоја царица  
 Проли сузе нуз господско лице  
 Пак ошрча у пребелу цркву  
 255 Те говори Српском цар Стефану  
 Свешли Царе огрејано сунце  
 Зашто си ми децу извешао  
 Зашто си ми руке оцекао  
 Зашто си ми очи извадио  
 260 А цар жали Наода Момира  
 А за кћерцу нишпа и незнаде  
 Па беседи госпоји царици  
 Нисам шеби децу извешао  
 Обесило дванајесит везира

- 265 Обесило Наода Момира  
 Одговара госпоја Царица  
 Чујеш ли ме свешла круно моја  
 Ил везире ши данас извешај  
 Ил ако ји извешаши нећеш
- 270 И јаћу се данас обесиши.  
 Нема куда Српски Цар Стефане  
 Већ намаче дванајест целаша  
 Ајд' целаша па и повешајше  
 Повешајше око беле цркве
- 275 Око цркве о зелене јеле.  
 Изиђоше дванајест целаша  
 Изведоше дванајест Везира  
 О јеле ји редом повешаше  
 Кад је било у другу недељу
- 280 Цар с царицом полази у цркву  
 Ал беседи госпоја царица  
 Свешли царе моје јарко сунце  
 Ти понеси од башпице кључе  
 Да видимо наше двоје деце.
- 285 То је царе једва дочекао  
 Те узима од башпице кључе  
 Кад одоше у зелену башпу

- Они гледе чудо невиђено  
 Обојесе деце посвешило  
 290 Дафина се сува помладила  
 Кад одоше ко пребелој цркви  
 Они гледе чудо невиђено  
 Зелене се јеле посушиле  
 Поцрнило дванајесн Везира  
 295 Под њима се земља провалила  
 Понајвише Годоре Везире  
 Нема куда Српски цар Стефане  
 Већ намаче дванајесн џелапа  
 Ајд' џелапи па ји поскидајше,  
 300 Побацајше доле у бездање  
 Изиђоше дванајесн џелапа  
 Поскидаше дванајесн Везира  
 Побацаше, доле у бездање  
 Све је било што на воскресење.
-



Н Ъ С Н А

О

ИЗВАВЛѢНІЮ

С Е Р Б І Е



---

О вѣкъ злашии! О мила времена!

О веселя и сладке радости!

Сербія є наша избавлѣна!

Блага желя одъ наше младости!

Мусе кѣри неба Господара

И Граціє шри миле сесприце!

Дайше ми гласъ високогъ Пиндара

Да славимъ даръ Божіє Деснице.

Іосифа фшорогъ славногъ владѣшеля

Великога Римскога Цесара,

Сербіє миле благогъ Спасишеля,

Кои силу Султанску обара.

Сербія е мила избавлѣна!  
 Некъ вопіе и Дунавъ и Сава,  
 Сва е желя наша исполнѣна  
 Каква е шо Цесарова Слава!

Орле хвални Бѣлиграде славни!  
 Узвишуй се превисше облака,  
 Гласи швои нек су свешу явни,  
 Еръ у шеби веѣъ нема шурака!

Неяма Ооѣа ни — Аѣія!  
 Горделиви нема Яничара!  
 Ниши Турски Аага ни Спаия!  
 Ни ніови ножа ни Анѣара!

На верхови високи планина  
 Некъ се чую Пѣсне одъ юнака.  
 По ливадамъ весели долина,  
 Сладки гласи Сербски Девояка.

Нека пою и весело кличу,  
 На похвалу Римскоме Цесару.  
 Бивашъ Іосифъ фшори! нека вичу,  
 Сербіе миле, мили Господару!

Сладкопѣвна Лѹра Аполлона  
 Нека свое гласе произноси,  
 И некъ слави храброгъ Лаудона  
 Ауспрія съ коимсе поноси.

О вовѣки предрата имена  
 Іосифа и Екашерине!  
 Васъ ќе славишъ премнога племена,  
 Зато крозь васъ шурска сила гине.

И варварсшво! и глупосшъ! и шуга!  
 Све шо скупа изъ Европе бѣжи.  
 Мучишелсшво пропада и куга  
 Ерѣ Варваринѣ садѣ у прау лежи.

Жишелнице премудре Парнаса,  
 Піеріе Пинд' и Єликона!  
 Вашега є шо доспойно гласа,  
 Кодь Дунава що бива и Дона.

Славна дѣла Саксонскога Кнеза,  
 Кобурга храброгъ Генерала,  
 И Соварова Россійскогъ Вишеза  
 Предъ кима є Турска сила пала.

Везирь силни ланце съ собомъ вуче,  
 Да с нима наше Вишезове веже.  
 Своє Турке изъ шопова шуче  
 Безъ обзира видећъ и да беже.

А кадъ види да є до неволѣ,  
 И сам иши да изнесе браду.  
 Нейма веће до везаня волѣ,  
 Юнаци се везаши недаду.

Яничари шужне гласе дижу  
 Що пре могу беже безъ шурбана;  
 Ако оће да пра не полижу,  
 Нишъ одъ себе да чине курбана.

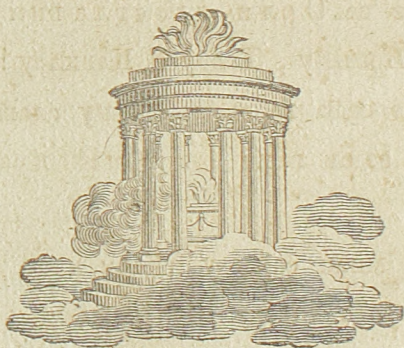
Правдо Божія и судбино свеша!  
 Твое око никада недрема.  
 За неправду овое освеша  
 То некъ чека когодъ правде нейма.

Висите се Орли двоеглавни  
 На Врачару, Тавру и Кавкасу!  
 Ви спте сада на свемъ свешу славни,  
 Еръ се съ вами нове землѣ красу.

Сербія мила садъ у нѣдри носи  
 Цесарова славна наслѣдника  
 Нѣга любви и съ нимъ се поноси  
 И Босни каже ево моя дика!

Сеспру свою любко увѣщава,  
Да не губи време ща већь чека?  
Сунце сїя; некъ се просвещава!  
Некъ нележи у мраку довека!

Досїеѣй Обрадовичь.





## ПИСМО ДОСИТЕЕВО \*)

Любезни мой Соларићу!

Познао сам и другог лупежа, који е навѣшовао ногама. Прошасше недељ позвао ме Г. Харшей Мекша у свой сеоски дом на ручак, и рекао ми е, да могу у подне с њим у његови колеси поћи. Ј му кажем да ћу из јушра весма рано шамо поћи, што за два узрока; прво, за усладишисе јушреним прохладом; друго могу док проча дружба

---

\*) Неки у Пешти скупио е преко 40 писамна славни наши у роду мужева, која скорим временом издаши намерава. Они дакле моли ако би који у роду нашем какво писмо Раићево, Досишеево, Терлаићево и Соларићево имао, да изволи на Г. Јосифа Миловука у Пешту или у оригиналу или верно копирано послаши. А колико који од вишеречени мужева писама пошале, толико после добја екземплара на дар.

ба доспе у лепом нѣговом чардаку што год написати. Сад погоди ако си соко и юнак, шта ме снађе, шта ли ми се пригоди? — Пођем у шрећи час рано да ми е ко обећао 50 форинши најмањ да ходим чешири цѣла саша све еднако, не би се подвашиши усудио. Јасам по души мислио, да е шакови ход већ сад при моим слабим ногама за мене био и прошао. — Пођем услаждавајући се прохладнићим и живошворећим зефиром, поњя и цвркушаня пшица слихом, и високи гора, дубоки долина, мора и свуда по приморю, по брдама и долинама воздвигнуши прекрасни домова, насађени винограда и свакога рода воћки древеса зрением. И сверж свега шога пріяшно замишлѣн изгубим себе на пушу и одем два саша далеко (разумева се лаганог спупаня), сретну ме опац и син Господа Коспић из Карлшпадша к Тріеспу возећи се и запишаю ме, дали сам шако пѣшице к Фіюми или куд далѣ на канѣн? Кажу ми гди сам и сав посао, пеши се я враши, пак айде. ше пошегни, ше повуци, и едва даде Бог, ше по осмом часу нађем Г. Мекше село. Чекам шай

дан, чекам супра дан, да ме мое заболу ноге, кад ниодкуд ница, мое ши ноге са свим оздраве. Ха зли лупежу! помислим у себи; о окаяна лѣносше! ши си мени мое ослабила ноге! Добро да смо се шако лепо познали! Осада мени валя сваки дан по чешири здрава саша ходиши, како чшо люди ходе и како що сам и я пуш Далмаціе преко Велебиша ходіо, ако хоѣу, да ми ноге оздраве, да ми се шрбу попоравни и опорави, и да ши се мой соколе опеш помладим.

Твой

У Трієспу 17. Іунія 1804

Обрадовић.

## НЕШТО ИЗ РАЗЛИЧНИ КЊИГА.

**Н**иком не мило умреш, ако ће како бѣдно живиши. Едан спарац спреми се да пређе преко планине Вучіяка, чујући да шамо негде има мѣсто гди недан спарац не може живиши. А кад чуе да се на планини појавио спрашан медвед а он ши бѣжи кући.

Другоме опеш спарцу досади се живиши, пак узме уже и пође у шуму да се обеси, пак спражи и спражи, и у целой шуми ненађе, какво би хошео дрво. А кад огладни а он се враши у село, дайше челяди, виче, що ужинаши, мал је умро од глади! Проклеше шуме! Ница ши неима да валя у овой нашој земљи. Ни дрвеша не може човек наћи на ком би се лепо и люцки могао обесиши!

Едан спарац све би говорио да би оном добро плашио коби му казао како може умреш. Нађесе добар човек

кой му се обѣща казаши и без плаће. Рече му да спане код едне међе.—

А он оде по далеко, узме пушку пак почне на нѣга нишаниши. А спарац бѣж у међу, говорећи, ша луд е са свим би ме ушлѣяо на мѣшо!

Каракшер благородног срдца. Адриан кад поспане Римским Цесаром упаци едног свога великог непришеля, кои се укланяше из пред нѣга. Ниш месе се ваше бой, рече му Адриан, ниш сакривай од мене; я сам већ Цесар!

Лудовик XII. будући јоше Ерцег Бургундски, имаѣаше неке од госпode велике непришелѣ, кои му на сваки начин пакосш дѣяху. А кад ови поспане кралѣм, почну га совѣшовати нѣки да се освети над свои злошвори. Онда он рекне оне вѣчне памеша доспойне речи: що ви мислише люди? Срамоша би била кралю французскоме да чини освету за обиде учинѣне Ерцегу Бургундскоме.

Нешреба се срамиши свога рода. Агашоклес, Сиракузски кралъ, будући лончарев син, но за велике заслуге ошечесшву учинѣне на шаково доспоинсшво возвишен, не само не се срамю очина сосшоянїя, но и всегда на шра-

пезу свою међу злашне судове и земляне заповедао є мешаши; и шо є ишо служио на већу славу иѣгове вредноспи.

Едан Персиски Цар идући у лов дође по случаю у колибу некога пасшира, види шу деша благообразно и оспроумно, заищегга од оца. Добри ошац опущаюћи од себе сина свога, да му совѣш, да он добро чува кабиницу и шап с коима є за овцима ходіо, и да никада незаборави шае пре біо. Ово деша именовем Алія посшане с временом први царски Везир. Ови имађаше у двору своме, єдну собу, у кою никога непушаше, и богу се моляше. На велике люде чешо се и велика зависш диже. Нѣгови зависшници оклевешаю га и налажу на иѣга, да є он с неправдом и грабежом собу єдну злаша напуніо, у кою никада никога непушца. Цар, кои га иначе любляше и почишоваше и за найвѣрніе га к себи држаше, пође да се сам о шом увѣри. Убѣди Везира да му опшвори свою шайну собу: ови принуђен опшвориму є. Но ша шу види? Овчарску кабиницу и жезал, и ћилим шу просшреш на кому се он Богу моляше. Пун удивлѣнія Цар и зачуђен, пиша

га, що що значи. Каже му ови совѣш  
родишеля свога. Тада Цар загрли га  
к прсима своима, и са сузам у очима  
любећи га вопіяше. Алія! Предраги А-  
лія! Ти си божји човек. Ти си шполл  
царспва мога!

Онда се ко найвећма осра-  
моши кад себе забораваи. Апелес  
славни живописац предлагао е народу  
своє иконе и слушао би миѣніє многих  
о њима; дође папуція и каже му да  
би ша папуча, на ови начин болѣ спа-  
яла, послуша Зограф и поправи папу-  
чу, ондаши се он понесе пак почне не-  
що и о ноги беседиши: доспа опшеца  
му Апелес: Папуція нек неиде  
далѣ од папуча.

Мегавизос, Персиски Сашрап дође  
к Апелесу, гди ови изображаваше, слу-  
ге и оружіеносци нѣгови блиспаусе у  
злапу. Ученици Апелесови смашрапу  
на господина са удивлѣнієм, а кад ови  
почне разговарати се о живописству, о  
кое му ница незнаѣаше, почну ученици  
хи хи хи. Неговори више о шом, при-  
шапће му майспор, ер видиш, да ши  
се деца смею, а да знаш како говориш  
и сам би се себи смею.

Воспишаніє. Ликург Лакедемонски законодавац, хошећи своим грађаном да да познаши, какову силу воспишаніє имаде, не само над людма но и над скошови, узме два кучеша од едне феле за едно од едне кучке окоћена: пак едно научи ловиши зецове; а друго нища него ждераши и лежаша. Сазове едном све грађане у едну велику сáлу, гди да посшавиши чанак меса и пуспиши едног зеца: заповеди пуспиши и два речена пса у салу, онда ловац полеша за зецом и необзирући се на месо, а други склопи нам се над чанак не марећи, да е шу, хіляда зецова. Видише браћо моя! два пса едного рода и заедно окоћена, но какову различносш међу њима воспишаніє узрокуе! Не учимо дакле децу нашу из малена мекосши, сласполюбію и лбносши, но мужесшву, воздержанію и шрудолюбію.

У срдшосши и гнѣву нешреба нишша чиниши. Август Цесар одпуцаюћи од себе учишеля своега Аполодорія, запреси га да му дадсвой последни совѣш, како ће се владаши. Кадсегод разсрдиш, одговори му



му учишель, немой нища ни учиниши ни заповедаши док неочишаш греческо азбуки од алфа до омега. Ал док я шо очишам проѣиће ме гнѣвъ, вели му Цесар, шо я и оѣу, одговори учишель.

Плушарх за неку велику погрешку весма разгнѣваш на свога слугу, иди ми с очю, рече му, да ни сам овако срдши бише здраво избю.

Плашон моли комшю, да му проруче слугу. Туци га сам, вели му они. Не могу ер сам одвећ срдши.

Сваки има шолико разума да може, ако само оѣе, добар и пощен биши. Едан краљ француски, пролазећи покрай куйнѣ види шу момче, гди окреѣе ражань и пѣва; запиша га защо е шако весео? Ер не би біо весео кад ми е добро као и краљу? одговори младић, незнаюћи с ким говори. Како шо? вопроси опеш краљ. Ешо шако придода мали; наш краљ има шо нѣму пошребуе, а я имам, шо мени. Ови се опвеш шако поѣуди владѣшелю да узме малоба меѣу свое ближић служишелѣ кой с временем поспане знаменишим лицем.

Неки лончар у Енглеской даде слѣдуюћи особини надпис [у камену на свом гробу изрезаши: „Живио сам од землѣ, ер сам био лончар; враћам се у земљу, ер сам био човек. Пушнице! не плачи, я се сад у земљу прешварам. — Иди у мой дућан, шамо ћеш ме можда опеш као лонац наћи.

Чишанѣ е књига код дикой люди само обичай, а не разумна забава. Пре негди узмеду изпред ове сорше чишапеля Роман, из ког е овај у вече чишао, и опворе му меспо ове књиге другу, у којој е о коньоводству писано било. Он е супра дан далѣ из нѣ чишао. Запишаю га шша чиша: „Роман.“ Како вам се допада? Добро, само шшо много у нѣму о коньима долази.“

У едном селу живіо е муж и жена прилично у согласію, но о жени се гласало, да іош неколико любезника покрай свога мужа држи. Буде у неком дружеству, гди се и Попе, славни Поеша Енглески нашао, пишанѣ: како шо може биши, да овај пар люди децу не рађа, на кое Попе одговори: зар ви незнаше, Господо моя; да шправа редко на спазѣ расше.

Неки Философіе Професор имао е одвећ люпу жену. Кад га запишаю, како шакву жену шрпиши може? одговори: да могу и код куће непресшано упражненіе у философіи имаши.

Господин Н\*\*\* пушуюћи сврапише у едну крчму на конак. Крчмар определи му собу у нумери 3. Те испе ноћи роди се у шой крчми вашра. Служишель пробуди свог господара и викне: вашра, вашра! Гди е запиша га господар сном пиян? Тамо оспраг у авліи у нумери 20. усшайше брже, усшайше за име Божіе. Е има времена, рекне на шо господар, онда ме пробуди, кад почне у нумери 7. гореши.

Судац у вароши Н\*\*\* често се опияо. Један дан пође пиян у суд. — Пушем купи едногъ шарана, пошлѣ га кући, и даде своіой госпи преко пандура казаши, да едну полу скува, а другу изпече. — Дође у суд, и вино е шако у нѣму радило, да е мирно заспо. Почну скупляши миѣнія за едног деликвенша. Какво е Ваше миѣніе? запиша га други судац, кои е први уз нѣга седіо. Иди лудо! ша я сам већ еданпуш казао, пола нек се кува, пола нек се пече.

## Д О Д А Т А К.

Крапко означеніе юнака.

(по А. Качићу)

**Н**айзнашній юнаци, кое Качић у својој књиџи споминѣ, єсу.

1. Углѣша браш краля Вукашина, кои мало пріе, него се у води Марици ушопи, шрисша шурски глава оцече.

2. Марко Кралѣвић, \*) реченог Углѣше синовац, а Вукашинов син, о коме песме народне много проповедаю.

3. Реља Омућевић, речени Бошнянин, силни юнак.

4.

---

\*) Образ Марка Кралѣвића, Релѣ Омућевића, Милоша Обилића, Ђорѣа Каспріотића, реченог Скендербега, може се у шговини Г. Јосифа Милука добиши. Желиши є да овај ревностни издашель образа славни у роду мужева наши и ова друга при изда.

4. Милош Обилић, који се шако-  
ђер у народним песмама пева

5. Ђорђе Каспріошић, речени Скен-  
дербег, при вљадѣ глава оцече.

6. Войвода Јанко, силни јунак као  
и Каспріошић, у ишло є време воєвао.

7. Никола Ван Субић, речени Зри-  
њи, гласовиши на оружію вишез.

## РОДОСЛОВІЕ ФАМИЛІЕ РЕЛЪ ОМУЋЕВИЋА.

**О**мућевић зваше се од спарине Вла-  
дисавлић и Гргурић, од кога племена  
изађоше Бани од Коспура у Мацедо-  
ди. Вишезови илиши Кавалери Свешо-  
га Якова од Галиціе, храбри Генерали  
на мору и на суву Краља од Шпаніе и  
Неапля. Од те ише куће и од жен-  
скога пола изађоше Кнегинѣ и Цесари-  
це, ер су се њіове кћери за кнезове и  
Цесаре Цариградске и Трапезунтске  
удавале.

Спарина њина била е град Туке-џа-  
лие у Босни.

Броју се принаешт порода по крвнјак  
мужкој :

Пород први. Кнез Радивой Глиго-оте  
ријевић, Владисавлѣвић. Овај е био кнезени  
од града Тукелие у Босни, и имао е с  
жену именов Владаву Бсжића.

Пород други. Кнез Глигоріе сини  
кнеза Радивоя. Ови имаде за жену Ка-в-  
шу Кресоевића.

Пород трећи. Кнез Радивой сини  
Глигоріев, Бан од Јајца и принадле-џ-  
жећи држава. Ово ме е Стефан Ко-о-  
шромановић Бан Босне, потврдио сва-вас  
колика добра, која су уживали његови  
спари, и речени град Тукелию даде под дог  
заповешт њгову, кое се све случило оле  
године Хрисшове 1268. Ови имаде за ве  
жену Аницу Свиездеића.

Пород четврти. Кнез Глигоріе сини  
Радивоев, овај е био прозван Омућин-в-  
на, имаде два браћа, и мучећисе с њи-в-  
ма ошео би им шшогод из руку, пак жв  
измако као риба, и ушекао би драже-џ-  
ћи и, зашто исна браћа на да доше му  
име Омућина, и шако кои се од њга вт  
родише прозваше се Омућевићи. Он е е н  
био с

био войвода од Јайца, и имаде за жену Ружицу Косганића.

Пород пепи. Кнез Реля Омуђевић син Глигоріев, Бан од Града Коспура у Македонији и велики войвода под Царем Стефаном Душаном, Силним на 1349. Био је силни и неизказани јунак, да би се од његови дѣла многе књиге написати могле.

Вредно је овде барем едно дѣло његово казати. — Наодећи се Реля еданпуш с Господом међу Кречовом и Коњицем, скоčio је припуш шако далеко, да су сви изван себе били. Говори се, да је сваки скок од придесет и две сшопе био, За вековечни спомен даду Господа шаки при сшуба узидати, и на њима ове речи уписати: „Овде скочи Вишез Реля Омуђевић.“ Имао је за жену Видосаву Божића.

Шести пород. Кнез Глигоріе Омуђевић, други Бан од Коспура, и Господар од Попова, Ораова и Сланого и имаде за жену Мару Жупановића.

Седми пород. Кнез Хранислав Омуђевић, Господар од Попова, Ораова и Сланого; ово му поповрди Тврдко, краль

краль Босне све привилегіе и добра  
 коя су нѣгови спари уживали, годин  
 Хриспове 1395. Біо е войвода од При  
 морія, и имаде за жену Радойку Ли  
 бибрашића.

Осми пород. Кнез Браян Омућевић  
 Господар од Попова и Ораова. Ова  
 ніе имао Сланог под собом, ер су м  
 Дубровчани опузели године 1446. И  
 маде за жену Гоисаву Ковачића.

Девести пород. Кнез и Войвода Ра  
 дивой Омућевић, Господар од Попова  
 Ораова. Овом е Машія, краль Мађар  
 ски сва права пошврдіо, године 1465  
 Имаде за жену Видосаву коспайнића.

Десети пород. Кнез Милан Омуће  
 вић. Имаде за жену Белицу Ташовића.

Једанајсти пород. Кнез Јован О  
 мућевић, Поглавар и Генерал Крал  
 Неаполишанског, од сви флота на мо  
 ру. Имаде за жену Раду Ђорића.

Дванајсти пород. Кнез Вели  
 ко Омућевић, Господар и велики Ге  
 нерал од сви приспанища, и бойни Га  
 лія Краля од Шпаніе. Имаде за жену  
 Єлену Богасиновића.

Тринајсти пород. Кнез Пе  
 шар Омућевић, Кавалер С. Апостола Ја  
 кова, Галиціе Комесар и велики Генерал



13. Ружица. Календар за годину 1828. У Будиму у 16.

14. Милошъ Обилићъ. Юначко позориште у пепъ дѣйсва сочинѣно Іоанномъ С. Поповићемъ мудролюбія слушашелѣмъ, а издано Іосифомъ Милоукомъ. У Будиму у 8.

## В Е С Т.

Любишелѣмъ Књижесва Србскогъ являсе да дѣло Г. В. Церначкогъ подъ заглавіемъ: *Совокупленіе Арабско — персіско — турскихъ рѣгей, числомъ до 1500. Во очищеніе зараженаго тѣли Сербскаго ѣзыка: съ приложеніемъ обширнаго и критическаго воведенія вѣдущаго къ дальней чистоты того, и древности Европейскихъ народовъ — изъ различни узрока до Ноемвра Месеца изићи неможе.*

Орден Св. Апостола Андреа . . . . .	20. --
Изглед Тврдинѣ Кроншлопа . . . . .	20. --
План Пешрбурга с найзнашнии зданія и други предмети истог града означенѣм . . . . .	20. --

### ЗЕМЛЪОБРАЗІЯ ( Landfarten )

Землѣобразіе целог Руског Царства с 36 найзнашнии Грбови с нѣови надписи . . . . .	20 кри
Землѣобразіе Немецке, Холандске, Данске, Польске, част Швед- ске, Англиске и французске, они земаля, кроз кои е Велики Пе- шар пушовао, с образом нѣговим	14. --
Землѣобразіе они предѣла, гди е Пе- шар Велики онаи знамениши раш- са Шведским Кралѣм Карлом XII. водно, с едним образом паденія Полшае . . . . .	14. --
Землѣобразіе Сармаціе, Европейске и Азіашке к Исторіи Раиѣвой	8 -- 8
Землѣобразіе Паноніе, Мисіе, Дакіе и Илирика к Исторіи Раиѣвой	8 -- 8





КЊИГОВЕЗНИЦА  
ГОСЛАВА М. ПЕТКОВИЋА  
ГРАД, XI. АДМ. ВУКОВИЋА 68



